

Udvalget, der foretog Undersøgelsen af Moserne, afgav Rapport til Moseindustriforeningen den 16. September 1902, en Rapport, som findes vedlagt dette Andragende, men som ogsaa i Rigsdagssamlingen 1902—03 indbragtes i Rigsdagen af Folketingsmand L. P. Ovesen som Bilag til det Aaret i Forvejen indgivne Andragende om en Skive—Skjern Bane.

Udvalget kan ikke undlade at pege paa det Punkt i Slutningen af nævnte Rapport, som viser, at dersom Driftstiden til disse Mosers Udnyttelse ansættes til 50 Aar, vil der aarlig kunne paaregnes en Indtægt for:

Moseejerne af.....	60,000 Kr.
Arbejdere, m. fl.	525,000 —
Handlende, m. fl.....	125,000 —
Jernbanerne	150,000 —
Driftsherrerne.....	140,000 —

eller i alt 1,000,000 Kr. aarlig.

Og Udvalget maa dog gøre opmærksom paa, at Moserne kun udgøre en lille Del af de Egne, som Banen vil komme til at gennemløbe, og at Tørvetransport kun vil udgøre en mindre Del af den Fragt af tunge og grove Varer, som vil komme til at foregaa paa en Skive—Skjern Bane. Det er Egne med store Fremtidsmuligheder, Egne, der ere gaaede umaadelig stærkt frem i den sidste Menneskealder, men Egne, der dog ville gaa endnu stærkere frem i Fremtiden, især naar en Bane bliver gennemført. Produktionsvilkårene ville ved en Bane lettes uhyre meget for de paagældende Egenes Beboere. Dette gælder saavel Landbrug som Handel, Haandværk og naturlige Industrier. Det er store Vognfragter, der paalægges alle Varer, som føres til og fra disse jernbanetomme Egne.

I Videbæk, der er Centrum for et stort Opland, er der en hel Forretningsby, hvor handlende og Haandværkere af enhver Art have meget store Forretninger. Der afholdes hvert Aar 3 store Heste- og Kreaturmarkeder samt Landboforeningsdyrskue, ligesom der er Distriktslæge og Dyrlæge, der hver for sig har en Praksis saa stor som maaske kun de færreste.

De enkelte Landsbyer, der for 40 à 50 Aar siden bestod af 2—3—4 eller højst 5 Gaarde, ere nu udstykkede saaledes, at flere Landsbyer tælle 50 à 60 Beboere, der herude føre et virksomt Liv for at skaffe sig Udkommet. Her er vundet Land for Fædrelandet, og der kan vindes meget endnu. Men ogsaa denne Befolkning, der maaske har fremmet vort Lands nationale Velstand saa godt som nogen, fortjener, ja har Krav paa at faa Del i Kulturens og Civilisationens Goder, og kun en Jernbane kan ligestille disse Egenes Beboere med den øvrige Del af Landets Befolkning. Trangen til en Bane bliver føleligere for hvert Aar, der gaar. De Vareomgøder, der skulle føres til og fra de jernbanetomme Rum, forøges stadig. Bare et lille Bevis paa Fremgangen: Videbæk Andelsmejeri begyndte i 1887 med en aarlig Mælkemængde paa knapt 2 Millioner Pd.; sidste Aar var Mælkemængden ca. 7 Millioner Pd. Fra Videbæk er der 3 Mil til Herning eller Skjern Jernbanestationer, og endnu længere til Ringkøbing, saa der er Banetræng.

Hvad der saaledes gælder Videbæk og Omegn eller det sydlige jernbanetomme Rum i Egnene Nord for Skjern, det samme eller noget ganske tilsvarende gælder for den nordlige Del, altsaa: Egnene Syd og Sydvest for Skive. For disse Egne kommer endvidere det, at Staten som Skovejer er stærkt interesseret i et Baneanlæg der, idet Nordre Feldborg Statsplantage derved kunde komme til at give et Udbytte.

En Bane som den foreslaade vil skabe og fremskaffe store Værdier, hvilket er et Samfundsgode af stor Betydning, og denne Bane vil have Betydning ikke blot ved Fremhjælpning af de Egne, den gaar igennem, altsaa for den lokale Trafik, men Banen vil faa megen Betydning som Trafikbane for Salling og Mors samt for de Egne, der ligge bag ved Mors, hvorfra der foregaaer en betydelig Eksport af Fedevarer. Vejen fra Skive til Esbjerg bliver forkortet ved et saadant Baneanlæg, og Vestbanen, der er overlæst, vil lettes for en Del af Transporten Nord for Skjern.

Udvalget tillader sig herved at rette en indtrængende Henvendelse til Jernbanekommissionen om stærk Medvirkning til, at en Skive—Skjern Bane maa blive vedtagen i første Række, naar der atter i Rigsdagen vedtages ny Baneanlæg, og det vil sikkert lykkes, om Kommissionen anbefaler, at det maa ske, og vi ere forvissede om, at Kommissionen med Udvalget er enig i, at Trangen er umaadelig stor til en Bane i disse Egne. Befolkningen er ogsaa ved at blive utaalmodig; den har selvfølgelig